

Obsah

Úvod	10
Seznam zkratk	11
I. ZÁKONÍK PRÁCE	
Část první – Všeobecná ustanovení § 1 až 29	13
Hlava I – Předmět úpravy a vymezení pracovněprávních vztahů § 1 až 5	13
Hlava II – Smluvní strany pracovněprávních vztahů § 6 až 12	24
Díl 1 – Zaměstnanec § 6	24
Díl 2 – Zaměstnavatel § 7 až 11	26
Díl 3 – zrušen	31
Hlava III – zrušena	31
Hlava IV – Rovné zacházení a zákaz diskriminace § 16 a 17	31
Hlava V – Právní úkony § 18 až 29	44
Část druhá – Pracovní poměr § 30 až 73a	49
Hlava I – Postup před vznikem pracovního poměru § 30 až 32	49
Hlava II – Pracovní poměr, pracovní smlouva a vznik pracovního poměru § 33 až 39	53
Hlava III – Změny pracovního poměru § 40 až 47	74
Hlava IV – Skončení pracovního poměru § 48 až 73a	87
Díl 1 – Obecné ustanovení o rozvázání a skončení pracovního poměru § 48	87
Díl 2 – Dohoda § 49	92
Díl 3 – Výpověď, výpovědní doba a výpovědní důvody § 50 až 54	94
Oddíl 1 – Výpověď § 50 až 51a	94
Oddíl 2 – Výpověď daná zaměstnavatelem § 52	95
Oddíl 3 – Zákaz výpovědi dané zaměstnavatelem § 53 a 54	106
Díl 4 – Okamžité zrušení pracovního poměru § 55 a 56	107
Díl 5 – Společná ustanovení o rozvázání pracovního poměru § 57 až 61	110
Díl 6 – Hromadné propuštění § 62 až 64	111
Díl 7 – Další případy skončení pracovního poměru § 65 a 66	113
Díl 8 – Odstupné § 67 a 68	114
Díl 9 – Neplatné rozvázání pracovního poměru § 69 až 72	119
Díl 10 – Odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance nebo vzdání se tohoto místa § 73 a 73a	122
Část třetí – Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr § 74 až 77	124
Část čtvrtá – Pracovní doba a doba odpočinku § 78 až 100	131
Hlava I – Obecná ustanovení o pracovní době a délka pracovní doby § 78 až 80	131
Hlava II – Rozvržení pracovní doby § 81 až 87	133
Díl 1 – Základní ustanovení § 81 až 84	133
Díl 2 – Pružné rozvržení pracovní doby § 85	133
Díl 3 – Konto pracovní doby § 86 a 87	134
Hlava III – Přestávka v práci a bezpečnostní přestávka § 88 a 89	135
Hlava IV – Doba odpočinku § 90 až 92	136

Díl 1 – Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny § 90 a 90a	136
Díl 2 – Dny pracovního klidu § 91	136
Díl 3 – Nepřetržitý odpočinek v týdnu § 92	137
Hlava V – Práce přesčas § 93 a 93a	138
Hlava VI – Noční práce § 94	139
Hlava VII – Pracovní pohotovost § 95	140
Hlava VIII – Společná ustanovení o pracovní době a době odpočinku § 96 až 99	140
Hlava IX – Zmocňovací ustanovení § 100	141
Část pátá – Bezpečnost a ochrana zdraví při práci § 101 až 108	150
Hlava I – Předcházení ohrožení života a zdraví při práci § 101 a 102	150
Hlava II – Povinnosti zaměstnavatele, práva a povinnosti zaměstnance § 103 až 106	152
Hlava III – Společná ustanovení § 107 a 108	157
Část šestá – Odměňování za práci, odměna za pracovní pohotovost a srážky z příjmů ze základního pracovněprávního vztahu § 109 až 150	169
Hlava I – Obecná ustanovení o mzdě, platu a odměně z dohody § 109 až 112	169
Hlava II – Mzda § 113 až 121	183
Mzda při uplatnění konta pracovní doby § 120 a 121	188
Hlava III – Plat § 122 až 137	189
Hlava IV – Odměna z dohody § 138	234
Hlava V – Mzda nebo plat při výkonu jiné práce § 139	235
Hlava VI – Odměna za pracovní pohotovost § 140	237
Hlava VII – Společná ustanovení o mzdě, platu, odměně z dohody a odměně za pracovní pohotovost § 141 až 144	239
Hlava VIII – Srážky z příjmu z pracovněprávního vztahu § 145 až 150	245
Díl 1 – Obecná ustanovení § 145 a 146	245
Díl 2 – Pořadí srážek ze mzdy § 147 až 150	246
Část sedmá – Náhrada výdajů v souvislosti s výkonem práce § 151 až 190	249
Hlava I – Obecná ustanovení o náhradách poskytovaných zaměstnanci v souvislosti s výkonem práce § 151 až 155	249
Hlava II – Poskytnutí cestovních náhrad zaměstnanci zaměstnavatele, který není uveden v § 109 odst. 3 § 156 až 172	250
Díl 1 – Cestovní náhrady při pracovní cestě nebo při cestě mimo pravidelné pracoviště § 156 až 164	250
Díl 2 – Náhrady při přeložení a dočasném přidělení § 165	254
Díl 3 – Cestovní náhrady při zahraniční pracovní cestě § 166 až 171	255
Díl 4 – Náhrady při výkonu práce v zahraničí § 172	257
Hlava III – Poskytnutí cestovních náhrad zaměstnanci zaměstnavatele, který je uveden v § 109 odst. § 173 až 181	258
Díl 1 – Obecná ustanovení § 173 a 174	258
Díl 2 – Odchytky při poskytnutí cestovních náhrad při pracovní cestě § 175 a 176	258

Díl 3 – Náhrada při přijetí a přeložení § 177 a 178	259
Díl 4 – Odchyly při poskytnutí cestovních náhrad při zahraniční pracovní cestě § 179 a 180	260
Díl 5 – Náhrady při výkonu práce v zahraničí § 181	260
Hlava IV – Společná ustanovení o cestovních náhradách § 182 až 189	261
Hlava V – Náhrada za opotřebení vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce § 190	269
Část osmá – Překážky v práci § 191 až 210	270
Hlava I – Překážky v práci na straně zaměstnance § 191 až 205	270
Díl 1 – Důležité osobní překážky v práci § 191 až 199	270
Mateřská a rodičovská dovolená § 195 až 198	273
Jiné důležité osobní překážky v práci § 199	276
Díl 2 – Překážky v práci z důvodu obecného zájmu § 200 až 205	277
Hlava II – Společná ustanovení o překážkách v práci na straně zaměstnance § 206	282
Hlava III – Překážky v práci na straně zaměstnavatele § 207 až 210	282
Jiné překážky v práci na straně zaměstnavatele § 208 až 210	283
Část devátá – Dovolená § 211 až 223	284
Hlava I – Základní ustanovení § 211	284
Hlava II – Dovolená za kalendářní rok, její poměrná část, výměra dovolené a dovolená za odpracované dny § 212 až 214	285
Díl 1 – Dovolená za kalendářní rok a její poměrná část § 212 a 213	285
Díl 2 – Dovolená za odpracované dny § 214	286
Hlava III – Dodatková dovolená § 215	286
Hlava IV – Společná ustanovení o dovolené § 216 až 223	287
Díl 1 – Obecné ustanovení § 216	287
Díl 2 – Čerpání dovolené § 217 až 219	288
Díl 3 – Hromadné čerpání dovolené § 220	289
Díl 4 – Změna zaměstnání § 221	290
Díl 5 – Náhrada za dovolenou § 222	290
Díl 6 – Krácení dovolené § 223	291
Část desátá – Péče o zaměstnance § 224 až 247	297
Hlava I – Pracovní podmínky zaměstnanců § 224 až 226	297
Hlava II – Odborný rozvoj zaměstnanců § 227 až 235	298
Zvýšení kvalifikace a kvalifikační dohoda § 231 až 235	299
Hlava III – Stravování zaměstnanců § 236	301
Hlava IV – Zvláštní pracovní podmínky některých zaměstnanců § 237 až 247	302
Díl 1 – Zaměstnávání fyzických osob se zdravotním postižením § 237	302
Díl 2 – Pracovní podmínky zaměstnankyň § 238	302
Díl 3 – Pracovní podmínky zaměstnankyň, zaměstnankyň-matek, zaměstnanců pečujících o dítě a o jiné fyzické osoby § 239 až 241	302
Díl 4 – Přestávky ke kojení § 242	303

Díl 5 – Pracovní podmínky mladistvých zaměstnanců § 243 až 247	304
Část jedenáctá – Náhrada škody § 248 až 275	305
Hlava I – Předcházení škodám § 248 a 249	305
Hlava II – Odpovědnost zaměstnance za škodu § 250 až 264	314
Díl 1 – Obecná odpovědnost § 250	314
Díl 2 – Odpovědnost za nesplnění povinnosti k odvrácení škody § 251	314
Díl 3 – Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat a odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů § 252 až 256	319
Oddíl 1 – Odpovědnost za schodek na svěřených škodách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat § 252 až 254	319
Oddíl 2 – Odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů § 255 a 256	324
Díl 4 – Rozsah náhrady škody § 257 až 260	325
Díl 5 – Společná ustanovení o odpovědnosti zaměstnance za škodu § 261 až 264	327
Hlava III – Odpovědnost zaměstnance za škodu § 265 až 271	333
Díl 1 – Obecná odpovědnost § 265	333
Díl 2 – Odpovědnost při odvrácení škody § 266	333
Díl 3 – Odpovědnost na odložených věcech § 267	337
Díl 4 – Rozsah náhrady škody při obecné odpovědnosti, odpovědnosti při odvrácení škody a odpovědnosti na odložených věcech § 268	338
Díl 5 – Společná ustanovení o odpovědnosti zaměstnavatele za škodu § 269 až 271	338
Hlava IV – Společná ustanovení o odpovědnosti za škodu § 272 až 274	339
Hlava V – Zabezpečení při pracovních úrazech a nemocech z povolání § 275	340
Část dvanáctá – Informování a projednání, působnost odborové organizace, rada zaměstnanců a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci § 276 až 299	340
Hlava I – Základní ustanovení § 276 a 277	340
Hlava II – Informování a projednání § 278 až 280	342
Hlava III – Rada zaměstnanců a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci § 281 až 285	343
Hlava IV – Působnost odborové organizace § 286 a 287	346
Hlava V – Přístup k nadnárodním informacím § 288 až 299	347
Evropská rada zaměstnanců ustavená podle zákona § 296 a 299	351
Část třináctá – Společná ustanovení § 300 až 363	355
Hlava I – Množství práce a pracovní tempo § 300	355
Hlava II – Základní povinnosti zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců vyplývající z pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, jiné povinnosti zaměstnanců, zvláštní povinnosti některých zaměstnanců a výkon jiné výdělečné činnosti § 301 až 304	355
Hlava III – Vnitřní předpis § 305 a 306	365
Hlava IV – Mzdová, platová a ostatní práva § 307	370

Hlava V – Agenturní zaměstnávání § 307a až 309	370
Hlava VI – Konkurenční doložka § 310 a 311	372
Hlava VII – Osobní spis, potvrzení o zaměstnání a pracovní posudek § 312 až 315	373
Hlava VIII – Ochrana majetkových zájmů zaměstnavatele a ochrana osobních práv zaměstnance § 316	375
Hlava IX – Zvláštní povaha práce některých zaměstnanců, vyloučení pracovněprávního vztahu a vyslání k výkonu práce na území jiného členského státu Evropského společenství § 317 až 319	376
Hlava X – Oprávnění odborových organizací, organizací zaměstnavatelů a kontrola v pracovněprávních vztazích § 320 až 323	377
Hlava XI – zrušena	385
Hlava XII – Zajištění závazků a smrt zaměstnance § 327 a 328	386
Hlava XIII – Zánik práva, vrácení neprávem vyplacených částek a uplynutí doby § 330, 331 a 333	388
Hlava XIV – Doručování § 334 až 337	391
Hlava XV – Přejedání práv a povinností z pracovněprávních vztahů a zánik práv a povinností z pracovněprávních vztahů, a přechod výkonu práv a povinností z pracovněprávních vztahů § 338 až 345	394
Díl 1 – Přejedání práv a povinností z pracovněprávních vztahů a zánik práv a povinností z pracovněprávních vztahů, je-li zaměstnavatelem fyzická osoba § 338 až 342	394
Díl 2 – Přejedání výkonu práv a povinností z pracovněprávních vztahů § 343 až 345	396
Hlava XVI – Zvláštní úprava pracovního poměru zaměstnanců s pravidelným pracovištěm v zahraničí § 346	397
Hlava XVII – Zvláštní zákazy a výklad některých pojmů § 346a až 350a	398
Hlava XVIII – Průměrný výdělek § 351 až 362	400
Díl 1 – Obecná ustanovení § 351 až 353	400
Díl 2 – Rozhodné období § 354	400
Díl 3 – Pravděpodobný výdělek § 355	401
Díl 4 – Formy průměrného výdělku § 356	401
Díl 5 – Společná ustanovení o průměrném výdělku § 357 až 362	401
Hlava XIX – Ustanovení, kterými se zapracovávají předpisy Evropské unie a ustanovení, od kterých není možné se odchýlit § 363	404
Část čtrnáctá – Přejedání a závěrečná ustanovení § 364 až 396	406
Hlava I – Přejedání ustanovení § 364 až 394	406
Díl 1 – Odpovědnost zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání § 365 až 393	408
Oddíl 1 – Obecné ustanovení § 365	408
Oddíl 2 – Rozsah odpovědnosti a zproštění se odpovědnosti § 366 až 368	408
Oddíl 3 – Druhy náhrad § 369 až 374	410
Oddíl 4 – Druhy náhrad při úmrtí zaměstnance § 375 až 379	412
Oddíl 5 – Společná a zvláštní ustanovení o odpovědnosti za škodu § 380 až 393	413

Díl 2 – Použití ustanovení o náhradě mzdy, platu nebo odměny z dohody o pracovní činnosti při dočasné pracovní neschopnosti (karanténě) a některých dalších ustanovení § 393a	418
Díl 3 – Použití prováděcích právních předpisů § 394	419
Hlava II – Závěrečná ustanovení § 395 a 396	420
Přechodná ustanovení	424
Seznam odkazů	427
Příloha k zákonu č. 262/2006 Sb.	434

II. PROVÁDĚCÍ PŘEDPISY PODLE § 394 ZÁKONÍKU PRÁCE

NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků	439
NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 289/2002 Sb., kterým se stanoví rozsah a způsob poskytování údajů do Informačního systému o platech	450
NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 62/1994 Sb., o poskytování náhrad některých výdajů zaměstnancům rozpočtových a příspěvkových organizací s pravidelným pracovištěm v zahraničí	458
VYHLÁŠKA č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání	462
VYHLÁŠKA Ministerstva zdravotnictví č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění	474

III. VYBRANÉ PROVÁDĚCÍ PŘEDPISY

NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí	480
NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 483/2012 Sb., o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě a o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých (úprava náhrady)	487
VYHLÁŠKA č. 472/2012 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad	492
NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu	494

IV. SEZNAM VYBRANÝCH PROVÁDĚCÍCH A SOUVISÍCÍCH PŘEDPISŮ

Prováděcí předpisy	505
Souvisící předpisy	506

V. ŘEŠENÍ NEJČASTĚJŠÍCH OTÁZEK

1. Postavení organizačních složek státu v pracovněprávních vztazích	509
2. Absolutní a relativní neplatnost pracovněprávních úkonů	510
3. Založení a vznik pracovního poměru	512
4. Úprava pracovnělékařských služeb	515
5. Délka zkušební doby	519
6. Zrušení pracovního poměru ve zkušební době	521
7. Opakování pracovního poměru na dobu určitou	522
8. Pravidelné pracoviště	524
9. Náhrady zaměstnanců uvedených v § 109 odst. 3 zákoníku práce na cestovní náhrady a na náhrady při přeložení nebo při přijetí do zaměstnání	525
10. Cestovní náhrady při cestách spojených s realizací pracovní pohotovosti	527
11. Právní úprava stravného, zahraničního stravného a základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely cestovních náhrad	527
12. Dohoda o skončení pracovního poměru	528
13. Podmínky pro platné dání výpovědi z tzv. organizačních důvodů	530
14. Podmínky pro dání výpovědi pro neuspokojivé pracovní výsledky	533
15. Povaha právní úpravy smluvního odstupného	534
16. Skončení pracovního poměru se zaměstnancem odvolaným z funkce obsazované jmenováním	535
17. K posuzování nároku na plat za práci přesčas při výkonu práce ve svátek, který připadne na jinak všední pracovní den zaměstnance odměňovaného měsíčním platem	537
18. Podmínky pro zařazení do platové třídy	537
19. Zápočet dob pro účely stanovení platového stupně	540
20. Výjimečné zařazení zaměstnance do platové třídy bez splňování kvalifikačního předpokladu stupně vzdělání	545
21. Podmínky vzniku nároku na příplatek za vedení při zastupování	548
22. Souběh nároků na příplatky	549
23. Nároky řidičů služebních motorových vozidel organizačních složek státu na plat a další náležitosti	549
24. Pracovní pohotovost ve svátek, který připadne na jinak všední pracovní den v době stanovené pracovní doby zaměstnanců působících v organizačních složkách státu	551
25. Doby rozhodné pro vznik nároku na dovolenou	552
26. Odměna při vzniku nároku na starobní důchod před dosažením důchodového věku	554
27. Počítání času v pracovněprávních vztazích	554
28. Účinnost právních předpisů	555

VI. VYBRANÉ VZORY PRACOVNĚPRÁVNÍCH ÚKONŮ

Vzory	556
-------------	-----